

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia (Lungu) Filip împotriva lui Valeriu Rusu cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți

*(Dosarul nr. 2ra-620/23
NR. PIGD 2-21121179-01-2ra-27042023)*

Recurs declarant până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art. 432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv nu mai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Edineț, sediul Central, jud. – G. Bîrsan
Curtea de Apel Bălți, jud. – S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

11 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de către Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 august 2021, Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a depus cerere la cererea de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Rusu cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 1-10).

2. În motivarea cererii, a indicat că la 05 iulie 2021, în jurul orei 15:37, deplasându-se cu automobilul de model Toyota Auris cu n/î XXXXX pe str. Octavian Cîrimpei, mun. Edineț la intersecția cu str. Florar, unde i-a fost cedată trecerea de către automobilul de model Volkswagen Sharan cu n/î XXXXX.

3. La o distanță de aproximativ de 15 metri de la intersecție în timp ce se deplasa în direcția str. Independenței, i-a fost tamponat automobilul din spate de către automobilul Volkswagen Sharan cu n/î XXXXX, condus de către Oleg Jugănari, iar el la rândul lui a fost tamponat de către automobilul de model Mercedes ML 270 cu n/î XXXXX la volanul căruia se afla Rusu Valeriu.

4. Reclamanta a indicat că, anume șoferul, Valeriu Rusu, conducând automobilul de model Mercedes ML 270 cu n/î XXXXX, care îi aparține cu drept de proprietate privată, deplasându-se cu viteză sporită, contrar prevederilor pct. 45 alin. (2) al Regulamentului Circulației Rutiere al RM aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 din RCR al RM, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art. 242 alin. (1) din Codul contravențional.

5. Pe acest caz, la data de 14 iulie 2021, de către IP Edineț a fost întocmit procesul-verbal, în baza contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) din Codul contravențional, pe faptul încălcării regulilor de circulație rutieră de către Valeriu Rusu soldate cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor.

6. La 14 iulie 2021 Valeriu Rusu a fost sancționat pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) din Codul contravențional fiindu-i aplicată amendă în mărime de 20 u.c. și 5 puncte de penalizare.

7. Reclamanta a menționat că, în rezultatul producerii accidentului rutier a fost deteriorat automobilul de model Toyota Auris cu n/î XXXXX, nr. de identificare a vehiculului XXXXX culoarea GRI, anul producerii 2010, pe care îl deține cu titlul de proprietate privată prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu patrimonial în sumă de 8000 de lei.

8. A mai indicat reclamanta că în urma accidentului rutier produs pe data de 05 iulie 2021, a avut o serie de chemări la Auto-Service pentru repararea automobilului, mult timp pierdut prin care a fost afectată psihic și asta se remarcă prin stările negative suferite.

9. Reclamanta a considerat că, valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor psihice suportate constituie suma de 10 000 de lei, pentru a fi reabilitată starea emoțională ce a fost dezechilibrată. Or, prin acțiunile ilegale ale pârâtului, i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial manifestat prin stările psihologice și anume: prin lezarea onoarei, tristețe, deprimare, rușine, disconfort sufletesc enorm, teamă, neajutorare, umilință, inferioritate, disconfort general, insatisfacție, stres și alte atribute ce definesc statutul moral.

10. La 05 august 2021, pentru a ajunge la un numitor comun s-a adresat către pârât cu cerere privind soluționarea litigiului pe cale amiabilă prin mediere, fiind stabilită pentru data de 12 august 2021 ora 09:00, însă pârâtul nu a dat curs acestei solicitări.

11. În drept, reclamanta Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art.16 alin. (1) lit. g), 2036, 2037 din Codul Civil, art. 39 alin. (8), 94, 96, 166, 167 din Codul de procedură civilă.

12. Reclamanta Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a solicitat încasarea din contul lui Valeriu Rusu în beneficiul său, cu titlu de prejudiciul material suma de 8 000 de lei, cu titlu prejudiciului moral suma de 10 000 de lei și cheltuielile de judecată constituite din 180 de

lei, cu titlu de taxă de stat și 5 000 de lei, cu titlu de cheltuielile de asistență juridică.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 26 septembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea. S-a încasat de la Valeriu Rusu în beneficiul Nataliei Filip (Lungu) prejudiciul moral în sumă de 2 000 de lei și cheltuieli de judecată în sumă de 2 680 de lei. În rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate (f. d.79, 83-92).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La 27 septembrie 2022, Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 septembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central (f. d. 81-82), iar la 23 noiembrie 2022, Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii (f. d. 94-104).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Nataliei Filip (Lungu), reprezentată de avocații Ghenadie Odobescu și Cristina Lungu și menținută hotărârea din 26 septembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central (f. d. 118, 119-123-verso).

16. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat cu certitudine că în urma accidentului rutier produs din vina lui Valeriu Rusu, la automobilul de model Toyota Auris cu nr. de înmatriculare cu nr. XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate apelantei Natalia Filip (Lungu), a fost deteriorată bara de protecție din spate.

17. Instanța de apel a remarcat faptul că deși cauzarea unui prejudiciu material de către Valeriu Rusu apelantei Natalia Filip (Lungu) a fost constatat inclusiv prin hotărârile judecătorești copiile cărora sunt anexate la materialele cauzei, quantumul prejudiciului material pricinuit de intimat

apelantei urmează a fi probat, or, doar faptul producerii accidentului nu prezumă admiterea pretențiilor în cuantum solicitat de către apelantă.

18. Prin urmare, instanța de apel just a stabilit că atât reclamanta cât și reprezentantul ultimei nu a anexat la materialele cauzei și nici nu a prezentat pe parcursul examinării cauzei bonul de plată pentru lucrările efectuate de SRL „Edmarket-Auto” și întocmite în actul de îndeplinire a lucrărilor din data de 06 august 2021, astfel la materialele cauzei lipsesc careva probe că suma de 8 000 de lei, a fost suportată de Natalia Filip (Lungu) pentru repararea automobilului în urma accidentului vinovat de care este Valeriu Rusu.

19. Cu privire la cerința reclamantei privind repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei, instanța de apel a considerat că este o sumă exagerată.

20. Totodată, luând în considerație caracterul și gravitatea suferințelor psihice ale părții vătămate, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul și statutul social al persoanelor vătămate, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a stabilit cuantumul prejudiciului moral pricinuit reclamantei în mărime de 2 000 de lei, care este una rezonabilă și nu are drept consecință îmbogățirea nejustificată.

21. Cu privire la cerința reclamantei privind încasarea cheltuielilor de judecată în baza art. 96 alin. (1) și (1¹), art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a dispus încasarea acestora în sumă de 2 680 de lei, constituite din 180 de lei, cu titlu de taxă de stat și 5 000 de lei, cu titlu de cheltuielile de asistență juridică.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

22. La 29 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

SOLICITAREA RECURENTULUI

23. În motivarea recursului, recurenta Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu a invocat prevederile art.432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023). A indicat că, instanța ignorând și încălcând prevederile legale a emis hotărârea din 26 septembrie 2022 cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material în conformitate art. 387 lit. c) din Codul de procedură civilă, și anume a interpretat eronat legea, ceea ce constituie încă un motiv de casare a hotărârii. Mai mult, instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare. A considerat că soluția dată de instanța de apel, este una pripită fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

24. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

25. Completul de judecată conchide că recurentul s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul, or, copia deciziei motivate a fost notificată recurenta, prin intermediul oficiului poștal, la 21 martie 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la actele cauzei (f. d. 132), fiind recepționată la 31 martie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 135), iar cererea de recurs a fost depusă la 29 martie 2023 (f. d. 139-150, 153).

26. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referințe nu au parvenit.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

28. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

29. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul

XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

31. Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

32. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu, împotriva deciziei din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 28 din prezenta încheiere.

34. Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

36. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

39. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

40. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu, ca fiind inadmisibil.

41. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către Natalia Filip (Lungu), reprezentată de avocata Cristina Lungu, împotriva deciziei din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni